

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
А288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свида, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV
А288 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.
ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025
ISBN 978—966—419—456—0

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЯК ОСНОВНИЙ ПРИНЦИП АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ

Адвокатура як недержавний самоврядний інститут, пройшла довгий шлях становлення та продовжує розвиватись. Внаслідок правової реформи 5 липня 2012 року, був прийнятий Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», який визначає, що адвокатура є недержавним, самоврядним інститутом [1].

Як зазначено в статті 6 Конституції України, державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову [2]. Адвокатура не входить до системи державної влади: у ч. 2 ст. 131–2 Конституції України закріплено, що незалежність адвокатури гарантується.

Відповідно до частини 3 статті 2 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», метою адвокатського самоврядування є дотримання гарантій адвокатської діяльності, забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності та високого професійного рівня адвокатів, захист професійних прав адвокатів та вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів. Органи адвокатського самоврядування складають цілісну, ієрархічну систему, але не один орган не є підконтрольним та підзвітним органам державної влади та органам місцевого самоврядування, лише органам адвокатського самоврядування в межах визначених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Адвокати не є державними службовцями, не працюють на державу та в її інтересах. У Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» зазначені організаційні форми діяльності адвоката: він може діяти індивідуально, в адвокатському бюро чи в адвокатському об'єднанні, тобто здійснює професійну діяльність без втручання зовні. Адвокати діють лише в інтересах свого клієнта — це може бути фізична, юридична особа, органи місцевого самоврядування, органи державної влади та держава в цілому. З цього і випливає незалежність адвокатів: як, до прикладу, адвокат може бути об'єктивним, якщо він є представником одного органу державної влади в справі проти другого державного органу, якому він і підпорядковується?

Адвокат може вчиняти будь-які процесуальні дії в інтересах свого клієнта, якщо вони не суперечать законодавству. Процесуальні кодекси закріплюють норми щодо діяльності адвоката з формулю-

ванням «адвокат повинен», «адвокат зобов'язаний». Наприклад, частинами 1, 2 статті 47 Кримінального процесуального кодексу України передбачено: «Захисник зобов'язаний використовувати засоби захисту, передбачені цим Кодексом та іншими законами України, з метою забезпечення дотримання прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого та з'ясування обставин, які спростовують підозру чи обвинувачення, пом'якшують чи виключають кримінальну відповідальність підозрюваного, обвинуваченого. Захисник зобов'язаний прибувати для участі у виконанні процесуальних дій за участю підозрюваного, обвинуваченого. У разі неможливості прибути в призначений строк захисник зобов'язаний завчасно повідомити про таку неможливість та її причини слідчого, прокурора, слідчого суддю, суд, а у разі, якщо він призначений органом (установою), уповноваженим законом на надання безоплатної правничої допомоги, — також і цей орган (установу)» [3].

Отже, можемо зробити висновок з усього вище зазначеного, що принцип незалежності є основою сучасної адвокатури, без якого неможливе її функціонування та діяльність в цілому. Держава гарантує адвокатурі незалежність: Україна зробила вирішальний крок, закріпивши незалежність адвокатури в Конституції України. Цей принцип дає повноцінно здійснювати адвокатську діяльність без впливу зовні та гарантувати основоположні права та свободи людини та громадянина.

Список використаної літератури

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/ed20120705#Text>
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-ВР>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n742>

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» *Нестерчук Лілія Петрівна*